ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.10.2016 г.
COM(2016) 625 final

2016/0304 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и за отмяна на Решение № 2241/2004/ЕО

(Текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 320 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Независимо дали търсят възможности за работа, вземат решения за това какво и къде да учат или обмислят възможности за мобилност, гражданите се нуждаят от достъп до информация и от инструменти за оценка на своите умения и за представяне на това, което знаят и могат да правят. Аналогично, работодателите се нуждаят от по-ефикасни и по-ефективни начини за намиране и набиране на персонал с подходящите умения. За да бъде обърнато необходимото внимание на нуждите на лицата и работодателите, свързани с уменията и квалификациите, в различните сектори, региони и държави, тези нужди трябва да бъдат ясно идентифицирани и изразени, както и правилно разбрани.

Инструментите и услугите на ЕС могат да подпомогнат обмена на информация и да спомогнат за по-доброто разбиране на уменията и квалификациите, включително на уменията и квалификациите, които се изискват за целите на мобилността и пригодността за заетост. ЕС предлага и подкрепя редица такива инструменти и услуги с цел да насърчава мобилността и прозрачността на уменията и квалификациите. Въпреки това до този момент пълният потенциал на тези инструменти и услуги не беше използван пълноценно поради няколко причини. Като цяло тези инструменти и услуги бяха разработени отделно един от друг, като интеграцията и сътрудничеството между тях са минимални. Този подход се отрази на обхвата и потенциала на инструментите, както и на възприемането на добавената стойност, която носят. Данните показват, че въпреки някои успехи като автобиографията „Европас“ потенциалните бенефициери обикновено са слабо информирани за съществуващите услуги, а в същото време продължават да съществуват пречки пред пълноценното използване на квалификациите и уменията, придобити в чужбина, което има отражение върху мобилността и интеграцията на европейските пазари на труда. В допълнение, промените, които претърпяха инструментите и услугите на ЕС с течение на времето, не отразяват непременно промените в съвременните начини на учене, работа и общуване и не съответстват на настоящите и бъдещите нужди и на нововъзникващите технологии. В наши дни цифровизацията и засиленото онлайн присъствие са минималните изисквания към инструментите в областта на уменията и квалификациите, които ще важат в още в по-голяма степен в бъдеще.

Настоящото предложение има за цел да модернизира инструментите и услугите на ЕС и да гарантира, че те отразяват променящите се потребности на всички потенциални потребители на пазара на труда и сектора на образованието и обучението; че те биват актуализирани непрекъснато с оглед на развитието на технологиите, възникването на нови форми на споделяне на информация и на икономиката на споделянето; и че те са в състояние да подкрепят гражданите при многократното им преминаване от периоди на учене към професионалния живот и обратно.

Новата рамка „Европас“ ще предостави подход от две нива:

На първо място, новата рамка „Европас“ ще предостави европейска платформа, чрез която чрез интуитивна и ефективна онлайн услуга всички лица имат достъп до набор от услуги, като например създаване на електронно досие или възможността за оценяване на собствените умения. Тези услуги ще бъдат обогатени с широк спектър от информация, събрана в държавите членки (включително чрез обхождане на интернет

страници (web crawling)), относно възможности за обучение, квалификации, практики за признаване, данни за пазара на труда и аналитични данни за уменията, като например тенденции при определени трудови дейности и професии. Това голямо разнообразие от информация ще спомага лицата да направят информиран избор по отношение на своето професионално развитие, мобилност и обучение и може да допринесе, наред с другото, за преодоляване на несъответствието между търсените и предлаганите умения на пазара на труда, като изборът на лицата бъде насочен към възможности за учене и професионално развитие с по-добри перспективи. Аналогично предоставяната информация ще бъде от полза за работодателите, институциите, предоставящи услуги за образование и обучение, консултантите в областта на професионалното ориентиране, службите по заетостта и създателите на политики. Така например наличието на по-качествени аналитични данни за търсените умения и съответните сектори може да насърчи предвиждането на възможности за обучение в областите, в които са необходими тези умения. Особено внимание ще бъде отделено на специфичните нужди на гражданите на трети държави. Отворените стандарти за квалификации, свободните работни места и автобиографиите ще бъдат направени достъпни и за специалистите, които желаят да публикуват този вид информация по електронен път. По този начин рамката „Европас“ ще насърчава оперативната съвместимост на електронните инструменти за представяне и обмен на информация относно уменията и квалификациите. От важно значение е фактът, че една такава европейска интегрирана платформа ще донесе значителна добавена стойност за държавите членки в усилията им да подкрепят гражданите, тъй като няма да им се налага да правят същите ИТ разработки на национално равнище.

Следователно с настоящото предложение „Европас“ се превръща от базиран на документи механизъм в базирана на услуги платформа, като нейното поле на дейност се разширява и се гарантира, че нуждите на ползвателите са в центъра на услугите, които рамката предоставя. В новата рамка „Европас“ на едно място ще бъде събрана информация, която понастоящем се предоставя от инструменти като портала „Възможности за учене и квалификации в Европа“ (който предоставя информация за възможностите за обучение и квалификация); „Панорамата на уменията в ЕС“ (чрез която се предлага информация относно аналитични данни за уменията, включително на регионално и национално равнище, както и за отделни професии и отрасли) и порталът ESCO (Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите, в който се предоставя единно описание на конкретни умения и свързани с тях понятия за целите на заетостта и образованието). До момента разработването и прилагането на тези инструменти се подкрепя от експертния опит на Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop), който е агенция на Съюза. *На второ място*, новата рамка „Европас“ ще включва местни служби, чиято цел е да гарантират, че услугите достигат до възможно най-широка целева публика, включително до лицата, за които достъпът до цифрови услуги или тяхното използване може да представлява проблем.

Понастоящем инструментите и услугите на ЕС в областта на уменията и квалификациите се насърчават и подкрепят на национално равнище чрез центрове или звена за контакт (националните „Европас“ центрове, националните координационни звена за ЕКР, центровете Euroguidance), които се подпомагат финансово от ЕС чрез програмата Еразъм+. За всеки от тях се прилагат отделни процедури за управление и докладване. Всеки център има отделна комуникационна програма и търговска марка. Въпреки че някои държави членки са предприели необходимите мерки за осигуряване на координация, други държави членки не са сторили това. В резултат на това често

пъти липсва усещането за предлагане на съгласувана услуга в областта на уменията и квалификациите на национално равнище и не са налице достатъчно стимули за сътрудничество на центровете на стратегическо равнище и за систематичен обмен на информация с цел предоставянето на по-съгласувани услуги. Центровете не достигат изцяло до целевата си публика и следователно инструментите и услугите на ЕС не достигат до всички бенефициери, за които са предназначени.

Настоящото предложение има за цел да предостави по-голям потенциал и възможност на държавите членки да координират на стратегическо равнище услугите, предлагани на национално равнище. Повече координация и обмен на информация ще позволят службите да отговорят по систематичен начин на нуждите на бенефициерите, независимо дали те играят посредническа роля, като например специалисти за професионално ориентиране, или са лица, които биха могли директно да се възползват от услуги за информация и съвети за възможности за обучение и професионално развитие, при което ако е необходимо, те биват насочвани към други служби. Помощ се предоставя и на лицата, които може да нямат достъп до цифрови и онлайн инструменти или необходимите умения да ги използват.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката**

Това е първото преразглеждане на Решението за „Европас“. Прието преди дванадесет години, Решението трябва да отразява напредъка в технологиите и промените на пазара на труда в системите за образование и обучение, както и в обществото като цяло. Настоящото предложение ще актуализира и подобри рамката „Европас“, като я адаптира в по-голяма степен към днешните нужди от по-всеобхватна, актуална, лесна за използване и оперативно съвместима информация, и направи така, че тя да може да посреща бъдещите развития и нужди. С настоящото преразглеждане се цели да бъде отговорено на потребностите на учащите се, търсещите работа лица, институциите, предоставящи услуги за образование и обучение, агенциите за набиране на персонал и работодателите.

То е свързано с първия от десетте приоритета на Европейската комисия, представени в документа „Нови стимули за работните места, растежа и инвестициите“[1]. Развитието на уменията като път към възстановяването се подчертава и в годишния обзор на растежа за 2016 г.[2]. Настоящата инициатива се основава на предишни инициативи на Комисията относно нови умения за нови работни места, например:

– „Програма за нови умения и работни места“ (2010 г.)[3];

– „Преосмисляне на образованието инвестиране в умения за постигане на по-добри социално-икономически резултати[4]“;

– Пакета за заетостта от 2012 г.[5]

---

1 „Ново начало за Европа: моята програма за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна.“ Политически насоки за следващата Европейска комисия. https://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/pg_bg.pdf

2 Годишен обзор на растежа: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0690&from=EN

3 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=958

4 http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:52012DC0669&from=EN

5 http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1039&langId=bg

Настоящото предложение е една от инициативите в Новата европейска програма за умения[6] и допълва останалите действия, предложени в този контекст. То е съгласувано с Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот (ЕКР)[7]. С препоръката се създава обща референтна рамка от осем общоевропейски нива на обучение, която служи като „схема за съпоставка“ между националните квалификационни системи. Нивата имат за цел да спомогнат за по-голяма прозрачност и съпоставимост на квалификациите. В рамката „Европас“ ще бъде включена информация относно ЕКР, така че лицата да могат да използват нивата на ЕКР, за да представят своите квалификации.

Предложението за решение е също така в съответствие с Препоръката на създаване на Гаранция за уменията[8], която също е едно от действията в Новата европейска програма за умения. Гаранцията за уменията има за цел да осигури на по-нискоквалифицираните лица достъп до гъвкави начини за усъвършенстване на уменията, за да могат те да придобият минимално ниво на езикова и математическа грамотност и умения в областта на цифровите технологии и да продължат да учат според избрано от тях темпо до завършване на втория гимназиален етап на средно образование, което ще доведе до придобиването на по-широк набор от умения. Инструментите за самооценка, предлагани от рамката „Европас“, ще бъдат от полза за целевата група на Гаранцията за уменията.

Услугите, предлагани чрез рамката „Европас“, помагат на лицата да предоставят информация за техните умения и квалификации, придобити по различни начини, включително извън формалното образование и обучение (например чрез работа с младежта, доброволчество, учене в процеса на работа, стажове). Следователно настоящото предложение е съгласувано и с Препоръката на Съвета от 20 декември 2012 г. относно валидирането на неформалното и самостоятелното учене[9], в която държавите членки се приканват да създадат механизъм за валидиране на обучението, получено извън формалното образование и обучение.

Често пъти потребителите използват рамката за „Европас“ при търсенето на работа с цел да предоставят информация за своите умения и квалификации. Мрежата EURES (европейска мрежа на службите по заетостта), създадена с Регламент (ЕС) 2016/589 на Европейския парламент и на Съвета[10], представлява мрежа на службите по заетостта и механизъм за автоматично свързване на търсещите работа със свободните работни места чрез общата ИТ платформа на EURES. За да се засили ефектът както на „Европас“, така и на EURES, между двете услуги ще бъдат осигурени синергии и сътрудничество. Предложението е в съответствие с разпоредбите на Регламента, по-

---

6 Нова европейска програма за умения — Съвместни усилия за укрепване на човешкия капитал, пригодността за заетост и конкурентоспособността, COM(2016) 381.

7 ОВ C 111, 6.5.2008 г., стр. 1.

8 Предложение за Препоръка на Съвета за създаване на Гаранция за уменията (COM(2016) 382).

9 ОВ C 398, 22.12.2012 г.

10 Регламент (ЕС) 2016/589 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 2016 г. относно европейска мрежа на службите по заетостта (EURES), достъп на работниците до услуги за мобилност и по-нататъшно интегриране на пазарите на труда и за изменение на регламенти (ЕС) № 492/2011 и (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 107, 22.4.2016 г., стр. 1).

специално по отношение на използването на Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO).

Предложението е съгласувано с други неотдавнашни политики и инициативи в областта на заетостта, като например препоръките на Съвета за създаване на гаранция за младежта[11] и относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда[12].

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Целта на услугите в областта на уменията и квалификациите е да се подкрепят пригодността за заетост и мобилността между различните професии, сектори, региони и граници чрез по-голяма прозрачност и съпоставимост и чрез по-добро разбиране на уменията и квалификациите на лицата. Те могат да бъдат в подкрепа на гражданите на ЕС, които се преместват в държава извън ЕС (включително в случаите, в които впоследствие те придобиват умения и квалификации в трети държави) и гражданите на трети държави, преместващи се в ЕС или вече пребиваващи там. В настоящия контекст на по-големи входящи и изходящи потоци от хора към и от ЕС, рамката „Европас“ е в съответствие с инициативите на ЕС, свързани с Европейската програма за миграцията, както и с плана за действие на ЕС относно интеграцията на граждани на трети държави[13]. Информацията в интернет на няколко езика и подкрепата, осигурявана на национално равнище, могат да допринесат за интеграцията на гражданите на трети държави.

Като предоставя по-лесни за използване инструменти и насърчава по-добри синергии и сътрудничество за службите по места в областта на уменията и квалификациите, които ще служат по-добре на лицата, настоящото предложение за решение има за цел да достигне до широк кръг от потребители, включително до лицата с ограничени умения, до безработните и до имигрантите, и следователно то допринася за приобщаването.

Интернет и цифровите технологии променят света, в който живеем. Като осигурява по-добър достъп до услуги, рамката „Европас“ е в съответствие и със стратегията за цифровия единен пазар[14] на Съюза, която има за цел да се подобри достъпът на потребителите и предприятията до онлайн стоки и услуги в цяла Европа.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предложението се основава на членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Документите и обменът на информация за уменията и квалификациите имат за цел да се гарантира използването на възможностите за образование и обучение и да се подпомогнат решенията за професионално развитие, както и намирането на възможности за работа и подкрепа за мобилността.

---

11 Препоръка на Съвета от 22 април 2013 г. за създаване на гаранция за младежта. http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013H0426%2801%29&from=EN.

12 ОВ C 67, 20.2.2016 г.

13 COM(2016) 377 final.

14 Стратегия за цифров единен пазар за Европа (COM(2015)192 final).

Съгласно член 165 Съюзът допринася за развитието на качествено обучение чрез насърчаване на сътрудничеството между държавите членки и, ако е необходимо, чрез подпомагане и допълване на техните действия. Действията на Съюза следва да бъдат насочени, наред с другото, към установяване на обмен на информация и опит по общи за образователните системи на държавите членки проблеми.

В член 166 се предвижда, че Съюзът провежда политика на професионално обучение, която подкрепя и допълва действията на държавите членки. Действията на Съюза следва да имат за цел, наред с другото, да се подобри първоначалното и продължаващото професионално обучение с оглед подобряване на професионалната интеграция и реинтеграция на пазара на труда, както и да се развие обменът на информация и опит по отношение на общи за системите за обучение на държавите членки проблеми.

Тъй като политиките на образованието и професионалното обучение са от компетентността на държавите членки, тези членове изключват хармонизиране на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите членки.

И в двата члена се посочва, че Съюзът и държавите членки поощряват сътрудничеството с трети държави и компетентните международни организации съответно в областта на образованието и спорта [член 165, параграф 3] и на професионалното обучение [член 166, параграф 3].

- **Субсидиарност**

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на субсидиарност, тъй като подкрепя и допълва дейностите на държавите членки.

Ако по отношение на инструментите и услугите в областта на уменията и квалификациите действия бъдат предприети само на национално равнище, те биха останали с ограничен обхват и потенциалът за синергии със съществуващите услуги както на европейско, така и на национално равнище не би бил използван пълноценно. Действията на равнище ЕС предлагат необходимата платформа за осигуряване на съгласуваност и по-добро разбиране на голямото разнообразие от системи и квалификации в различните държави, а също и между различните заинтересовани страни. В крайна сметка изборът ще бъде подобрен, достъпът до по-качествена информация и нови възможности ще стане по-лесен, а това ще допринесе за по-ефективно разпределение на ресурсите на ниво ЕС.

За услугите, които се предлагат по места на национално равнище чрез центрове, разпоредбите относно опростяването и засиленото сътрудничество, предложени в Решението, са в съответствие с принципа на субсидиарност. Предложението да се установи една основна точка за контакт и основен бенефициер на финансирането от ЕС за всяка държава, която има координираща роля по въпросите, свързани с уменията и квалификациите, и се основава на опита на държавите членки, не съдържа разпоредби относно изпълнението и координацията от страна на държавите членки (и участващите държави) .

- **Пропорционалност**

Мерките, предложени при прегледа на Решението за „Европас“, не разширяват обхвата на действията на ЕС отвъд необходимото. Мерките са пропорционални на преследваните цели.

Предложените действия засягат съществуващите инструменти, описани тук, и следователно са пропорционални за постигането на целите.

Като цяло преразглеждането на Решението за „Европас“ се ръководи от необходимостта от неговото актуализиране, както и от необходимостта от актуализиране на рамката, която се установява с него, така че те да отговарят на съвременните потребности и да останат достатъчно гъвкави, за да отразяват възможните бъдещи развития в технологиите, образованието, обучението, обществото, както и на пазара на труда, както и за да не се налага ново преразглеждане в краткосрочен план. По-специално, с предложението се цели решението да се адаптира към променящите се практики на пазара на труда, като например по отношение на публикуването на работни места, кандидатстването за работа, оценките на уменията и наемането на работа, които все повече се управляват онлайн. Участието на различни институции, предоставящи услуги за образование и обучение, и използването на цифровите технологии и платформи също трябва да бъдат взети предвид при предоставянето на полезни инструменти и услуги.

- **Избор на инструмент**

Инструментът ще бъде Решение на Европейския парламент и на Съвета за отмяна на съществуващото Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Бяха извършени две оценки на рамката „Европас“ — съответно през 2008 г. и 2013 г. При втората оценка, обхващаща периода 2008—2012 г., се потвърди, че документите „Европас“ имат потенциала да улеснят мобилността и че те са подходящи инструменти за лицата, които желаят да работят или учат в чужбина. Документите „Европас“ могат да са от полза за работодателите и са от все по-голямо значение за безработните. „Европас“ играе важна роля и за мобилността в рамките на дадена държава (40 % от интервюираните ползватели са били мобилни в собствената си държава), като документите действително се използват засилено в някои държави, като например Италия и Испания.

Въпреки това в оценката се препоръчва също така рамката „Европас“ да бъде опростена, да бъде направена по-целенасочена и по-актуална. Синергиите между „Европас“ и останалите европейски инициативи, и по-специално услугите за професионална ориентация и информация, трябва да бъдат подобрени. Информационните услуги и интерактивните инструменти в областта на уменията и квалификациите, както и различните европейски мрежи на националните центрове, в които се предоставят свързани спомагателни услуги, трябва да бъдат рационализирани в по-голяма степен. Съответните данни от други съществуващи инструменти на ЕС следва да могат лесно да бъдат интегрирани. Оперативната съвместимост на инструментите „Европас“ с инструментите на ЕС, като например инструментите, които се използват за свързване на свободните работни места и подходящите кандидати, следва да бъде повишена.

В оценката се подчертава също така, че документите „Европас“ не са претърпели развитие, което да им позволи да опишат различни видове учене и умения, като например онези, придобити чрез неформално или самостоятелно учене. Съгласно оценката следва да се проучат предимствата от обединяването в един документ на приложението към диплома (документ, в който се обясняват естеството, нивото, контекстът, съдържанието и статусът на квалификациите за висше образование) и приложението към сертификат (подобен документ, издаван за професионално обучение).

Предложението за решение има за цел да отговори на тези въпроси.

- **Консултации със заинтересованите страни**

През 2014 г., като част от подготовката на инициатива, известна тогава като „Европейско пространство за умения и квалификации“[15], беше проведена обществена консултация. Консултацията засягаше ефективността на съществуващите инструменти и услуги. През 2014 г. във връзка със същата инициатива беше публикувано специалното проучване на общественото мнение „Евробарометър“[16], в което също беше разгледано общественото мнение относно ефективността на инструментите и услугите.

В рамките на обществената консултация беше установено, че съществуващите онлайн инструменти в областта на уменията и квалификациите могат да бъдат съществено подобрени. Беше установена и силна подкрепа за обединяването на някои документи „Европас“. Резултатите показаха наличието на потенциален интерес от създаването на „обслужване на едно гише”, чрез което да се предоставят интегрирани услуги, обхващащи целия спектър от европейски услуги, свързани с възможности за обучение, професионално ориентиране и прозрачност на квалификациите. В допълнение беше установено, че настоящите инструменти за прозрачност не са напълно подходящи за целите на признаването на резултатите от цифровото обучение.

През 2016 г. Комисията проведе няколко целеви консултации[17] относно предложението за преразглеждане на Решението за „Европас“. Социалните партньори и мрежите от национални центрове (националните координационни звена за ЕКР, националните „Европас“ центрове и центровете Euroguidance) предоставиха отговори по-специално по аспекти на предложението, свързани с рационализацията и със създаването на националните звена за координация относно уменията.

Социалните партньори бяха единодушни относно предизвикателството, свързано с настоящата разпокъсаност на услугите в областта на уменията и квалификациите, и приветстваха като цяло идеята за повече интеграция и синергии между онлайн инструментите и между националните служби. Социалните партньори посочиха също и нуждата от по-тесни връзки с националните агенции и центрове за наблюдение на уменията, управлявани от националните правителства и самите социални партньори. Рамката „Европас“ като цяло е високо ценена като инструмент, който може да се ползва

---

15 Обществена консултация за „Европейско пространство за умения и квалификации“: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/more_info/consultations/skills_en.htm

16 Специалното проучване на общественото мнение „Евробарометър“ 417: Европейско пространство за умения и квалификации — доклад, юни 2014 г.: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_417_en.pdf

17 Социалните партньори, мрежите в областта на политиките („Европас“ центрове, национални координационни звена за ЕКР, мрежата Euroguidance), гражданското общество.

пряко от гражданите. По-специално автобиографията „Европас“ е добре познат и широко използван общ формат, който може да увеличи прозрачността и подобри разбирането. Приложението към диплома за висше образование, разработено съвместно от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО, е широко използвано в 48-те държави от процеса от Болоня. В рамките на този процес продължава работата по преразглеждането на приложението към диплома, за да се гарантира, че то отразява последните промени във висшето образование и отговаря на нуждите както за студентите, така и на работодателите. Подобрения са необходими и по отношение на приложението към сертификат. Усилията за последователно разглеждане на определени елементи на двете приложени може да спомогнат за повишаване на тяхната видимост и за насърчаване на използването им.

Един от основните резултати от консултацията с „Европас“ центровете, националните координационни звена за ЕКР и мрежата Euroguidance беше свързан с необходимостта от по-голямо фокусиране върху въпросите, свързани с професионалното ориентиране, които не могат да получат необходимото внимание чрез използването на онлайн инструменти и услуги, тъй като за него се изисква присъствие и контакт с гражданите лице в лице. Центровете призоваха също и за опростени административни процедури и по-дългосрочно планиране в сравнение със сегашното планиране на годишна основа. Това би било в съответствие с предложението на Комисията за опростяване на операциите и финансирането на тези мрежи. Някои центрове също така изразиха конкретни опасения, че определянето на национални звена за координация относно уменията не следва да бъде свързано на национално равнище с прехвърлянето на дейности или сливане на съществуващите „Европас“ центрове, националните координационни звена за ЕКР и мрежата Euroguidance, като припомниха, че организацията на службите на национално равнище е въпрос на субсидиарност. В този контекст някои държави членки предпочитат да се запази сегашното положение, при което в голямата си част тези мрежи са отделни образувания и може да попадат в сферата на компетентност на различни части на администрацията на своята държава. Комисията обясни, че целта на този аспект от предложението е да се опростят административните и координационните механизми между националното и европейското равнище и, на свой ред, да се улеснят усилията на държавите членки за предоставяне на координирани услуги за гражданите. Държавите членки ще определят основен бенефициер на финансирането от ЕС, който ще бъде основната точка за контакт с Комисията във връзка с дейностите, извършвани понастоящем от националните координационни звена за ЕКР, националните „Европас“ центрове и центровете Euroguidance. Няколко държави вече са направили това[18]. Предложението има за цел да се създадат по-добри възможности за по-стратегическо използване на средствата от националните служби за по-дълъг период на финансиране, като въпреки това всички решения относно механизмите за изпълнение и координация остават на национално равнище в ръцете на държавите членки.

- **Събиране и използване на експертния опит**

През 2015 г. беше стартирано проучване за събиране на информация и анализ на седем портала относно уменията и квалификациите (EURES, „Европас“, ESCO, „Възможности за обучение и квалификации в Европа“, мрежата на информационните

[18] Понастоящем в 12 държави един единствен орган е седалище на всички национални центрове на страната, в 17 държави два органи служат за седалище на всички центрове и в 7 държави има три различни органа, които управляват центровете, EACEA, 2016 г.

центрове и мрежата от национални информационни центрове за академично признаване (ENIC-NARIC), „Панорама на уменията в ЕС“ и Младежки портал). Проучването има за цел да бъдат разбрани по-добре предизвикателствата, пред които са изправени целевите ползватели и/или заинтересовани страни. В анализа беше направен първи общ преглед на възможните решения за подобряване на допълването и синергиите между различните онлайн инструменти и услуги.

- **Оценка на въздействието**

Не беше извършена оценка на въздействието. При изготвянето на предложението бяха разгледани четири варианта, основаващи се на съществуващите инструменти и услуги на ЕС в областта на уменията и квалификациите, с които се цели тяхното адаптиране, рационализиране и актуализиране, както и по-добра координация и синергия. Вариантите нямат съществено оперативно отражение върху държавите членки и други заинтересовани страни. Посочените по-долу варианти не се изключват взаимно и следователно могат да се разглеждат както самостоятелно, така и в комбинации.

Вариант 1 — Разширяване на документацията и присъствието в интернет

При този вариант се предвижда разширяване и опростяване на съществуващите инструменти за документиране, предназначени за представяне на уменията и квалификациите, както и подобряване на тяхното качество в интернет. Инструментите за документиране ще продължат да функционират независимо, без синергии с други свързани инструменти и услуги.

Вариант 2 — По-добра интеграция на услугите

Този вариант предвижда рационализиране на съответните инструменти и услуги на ЕС в областта на уменията и квалификациите („Европас“, „Панорама на уменията в ЕС“, Портал за възможности за обучение и квалификации) с цел да бъде предложена по-интегрирана услуга, насочена по всеобхватен и ясен начин към нуждите от умения и квалификации на потребителите. Както при вариант 1, и тук целта е за опростяване и разширяване на инструментите за документиране за представяне на уменията и квалификациите, но информацията, която се предоставя в портала „Панорама на уменията в ЕС“ и портала „Възможности за обучение и квалификации в Европа“, ще бъде интегрирана в „Европас“ в допълнение към инструментите за документиране. Интегрирането на по-широк набор от инструменти и услуги ще спомогне за опростяване на информацията, предоставяна на потребителите. ESCO ще служи като обща терминология за описване на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите. Това ще подобри достъпа до информация за потребителите и нейната яснота. Интегрирането на инструменти и услуги в рамката „Европас“ ще спомогне за тяхното популяризиране, както и за повишаване на осведомеността и на тяхното използване.

Вариант 3 — По-добра координация на спомагателните мрежи

Този вариант включва създаване на единно звено за координация на национално равнище, което ще координира дейностите, извършвани понастоящем от националните „Европас“ центрове, националните координационни звена за ЕКР и центровете Euroguidance. Във всяка държава членка ще бъде определен основен бенефициер на финансиране от ЕС и основна точка за контакт с Комисията във връзка с дейностите,

които понастоящем се извършват от националните центрове, без да се засягат националните разпоредби по отношение на изпълнението и координацията. Звеното за координация във всяка държава ще рационализира и опрости дейността на националните центрове и може да подкрепи засилването на сътрудничеството между службите с цел повишаване на прозрачността и разбирането на уменията и квалификациите и подпомагане на обучението през целия живот и професионалното ориентиране на национално равнище. Звената за координация могат да служат и като централна точка за други свързани услуги, като например развитието на аналитични данни за уменията.

Вариант 4 — По-голяма оперативна съвместимост между инструментите

При този вариант „Европас“ ще подкрепи представянето и интегрирането на съответни данни от други съществуващи инструменти на ЕС, като например свързани отворени данни или отворени формати или стандарти, с цел да се подпомогне подобряването на оперативната съвместимост между отделните инструменти, услуги и източници на данни, включително тези на трети страни, като например пазара на труда. ESCO ще служи като обща терминология в подкрепа на тази работа. При този вариант страните ще могат да използват по-добре данните за различни цели, включително за свързване на свободните работни места с подходящите кандидати, и инструментите и услугите „Европас“ ще бъдат приведени в съответствие с развитията в областта на цифровите технологии.

Една възможна конфигурация за интегрирането на услугите и за връзки и синергии с други инструменти би била:

Стрелките указват синергии или връзки, които ще бъдат установени с интегрираната услуга. В бял цвят са съществуващите портали; в синьо са обозначени новите характеристики на инструмента. ESCO ще бъде общата терминология.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не е приложимо. Предложението не е свързано с REFIT.

Въпреки че предложението е фокусирано главно върху модернизирането и разширяването на рамката „Европас“, синергиите, които ще бъдат постигнати чрез него, ще доведат до опростяване на многобройните инструменти и услуги на ЕС, създадени в течение на годините чрез мерки *ad hoc*, които не са непременно подкрепени от правно основание. Това опростяване има за цел да се подобрят ефикасността и пригодността за използване.

Предложението е адаптирано към изискванията на интернет и представя решения както за цифровата, така и за реалната среда.

- **Основни права**

В Европейския съюз правото на защита на личните данни е гарантирано от член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Когато мерките, предвидени в настоящото решение, предполагат обработване на лични данни, те трябва да се изпълняват в съответствие с правото на ЕС относно защитата на личните данни, по-специално Директива 95/46/ЕО за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни[19] и националните мерки за нейното прилагане, както и Регламент (ЕО) № 45/2001 относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни[20].

Регламент 95/46/ЕО ще бъде заменен от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)[21], който се прилага от 25 май 2018 г.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

По-голяма част от инструментите, обхванати от предложението за решение, са вече съществуващи и се финансират от Съюза. Финансовото отражение на инициативата е свързано главно с разработки в областта на информационни и телекомуникационните технологии (ИТ) и с разходи за хостинг и поддръжка на онлайн услуги на равнище ЕС.

Разработването на по-всеобхватна онлайн услуга, предложено в настоящата инициатива, ще бъде финансирано от Съюза. В краткосрочен план ще бъдат необходими първоначални инвестиции за ИТ разработки на новата европейска платформа в интернет, но не се предвиждат неочаквани разходи на равнище ЕС. Равнището на необходимите инвестиции ще зависи от направения избор по отношение на техническите ИТ решения. Работната програма на „Еразъм+“ за 2016 г. включва дейности за разработване на онлайн услуги в областта на уменията и квалификациите на приблизителна стойност от 2 500 000 EUR за покриване на тези инвестиции. Тази дейност за разработване няма да доведе до финансови последици за държавите членки

[19] ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.
[20] ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.
[21] ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1—88.

и участващите държави. Те следва да продължат да предоставят информация. Тази дейност ще бъде подкрепена от бюджета на Съюза, както е и в момента.

Всички първоначални инвестиции ще бъдат балансирани чрез спестяванията от синергиите, установени между съществуващите инструменти, и постигнатата в дългосрочен план ефикасност. Услугите ще бъдат интегрирани в новата платформа „Европас“, поради което редица платформи ще престанат да съществуват. Това ще спомогне за реализирането на значителни икономии на финансови средства, преди всичко чрез интеграцията на хостинга, поддръжката и обслужването на различните информационни инструменти и комуникационни дейности. Очаква се те да възлизат на около 450 000 EUR на година.

Дейностите на националните координационни звена за ЕКР, националните „Европас“ центрове и националните центрове Euroguidance са съфинансират от Комисията чрез бюджета на Еразъм+. В средносрочен план не се предвижда промяна в бюджета, разпределен от Еразъм+ за функционирането на предложените национални звена за координация относно уменията. През 2016 г. общият размер на средствата, разпределени от бюджета на ЕС за центровете, възлиза на 7 300 000 EUR. Съществуващите бюджетни средства, които са предназначени за националните центрове, ще бъдат групирани в единна сума по държави, която ще се предоставя на многогодишна база на един единствен бенефициер във всяка държава членка. Това ще опрости административните процедури, свързани с докладването, а многогодишното финансиране ще даде възможност за по-стратегическо планиране и използване на ресурсите в сравнение с настоящото финансиране на годишна основа. Държавите членки ще могат действителност да реализират икономии чрез намаляване на административните разходи, свързани с докладването и финансирането на два или три отделни центъра. Само по себе си създаването на национални звена за координация относно уменията няма да има отражение върху бюджета в сравнение с настоящото положение.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и уредба за мониторинг, оценка и докладване**

Планира се провеждането на оценка на всеки пет години. Комисията ще докладва за съответния напредък относно изпълнението в сътрудничество с държавите членки.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не е приложимо.

- **Подробно обяснение на конкретни разпоредби в предложението**

В **основанията** се представя съществуващата рамка „Европас“ и се описват нейните връзки и допълване с други инструменти и услуги в областта на уменията и квалификациите, по-специално с инструменти и услуги, свързани с информация за възможностите за обучение и квалификация, аналитични данни и информация за уменията.

Въпреки някои важни постижения продължават да са налице някои предизвикателства по отношение на инструментите и услугите в областта на уменията и квалификациите. Тези предизвикателства са свързани главно с промените, настъпили през годините, по-специално на пазара на труда, и с появата на нови форми и среди на учене. Тези

промени изискват нови формати за представяне на уменията, квалификациите и опита, както и нови начини на комуникация и обмен на информация.

Информационните технологии промениха начина, по който функционира пазарът на труда, но рамката „Европас“ и другите инструменти на ЕС не се развиха непременно в синхрон с тези промени. На първо място, те не винаги могат да бъдат адаптирани към новите тенденции, като например към използването на социалните медии, мобилните устройства, анализа на големи информационни масиви и обхождането на интернет страници. Сегашната рамка „Европас“, установена с Решение № 2241/2004/ЕО, е с ограничен обхват и гъвкавост, тъй като тя се фокусира върху документи и формуляри, които вече не отговарят на съвременните тенденции или на развитието на онлайн инструментите и услугите. Въпреки известно развитие, липсата на по-задълбочени промени пречи на използването на тези инструменти и ги прави по-малко атрактивни.

На второ място, инструментите на ЕС не са достатъчно свързани помежду си, за да позволят съпоставянето, повторното използване и интегрирането на данни от различни източници или оперативна съвместимост с инструменти, разработени от пазара на труда. Така например, що се отнася до лицата, търсещи работа, разнообразието от инструменти за документиране на уменията и разнообразието от системи, формати и езици, използвани за документиране на свободните работни места, пречи на автоматичното свързване на свободните работни места и автобиографиите на потенциалните кандидати.

Ето защо е необходима нова рамка, която да обхваща по-гъвкави инструменти и информация както за целите на обучението, така и за целите на заетостта, включително аналитични данни за уменията, и която да гарантира по-добри синергии с други съответни услуги като EURES с цел взаимното укрепване на ролята на всяка от услугите.

В настоящото предложение за решение се разглежда също така и функционирането на национално равнище на спомагателните услуги, свързани с инструментите и услугите, свързани с „Европас“, както и с Европейската квалификационна рамка и Euroguidance.

В **член 1** се определя обхватът на новата рамка „Европас“, която следва да предоставя услуга за документиране на уменията и квалификациите, да предлага възможности за (само-)оценка на уменията, да предоставя актуална информация, както и да подкрепя развитието на отворени стандарти, които да улеснят обмена на информация между различните инструменти и системи.

В **член 2** се съдържат определенията на термините, използвани в настоящото решение.

Подобрената услуга, предлагана от новата рамка „Европас“, е описана подробно в **член 3**.

Понастоящем рамката „Европас“ се съсредоточава върху документирането на уменията и предвижда набор от фиксирани формуляри, включително добре познатата автобиография „Европас“, които могат да бъдат попълвани онлайн и офлайн и разпечатвани. С настоящото предложение автобиографията „Европас“ ще продължи да бъде ключова характеристика на рамката, но ще се превърне от по-традиционен „документ“, следващ фиксиран формуляр, в по-гъвкав инструмент. Инструментът за автобиография ще даде възможност за представяне на различни видове лични данни и информация относно уменията и квалификациите, които може лесно да бъдат

прегрупирани и комбинирани, ако е необходимо, в голямо разнообразие от полета и формати. По този начин автобиографията ще може по-лесно да бъде адаптирана към различните нужди и ситуации на учащите и търсещите работа лица на различни етапи от техния професионален и личен живот. Автобиографията ще запази традиционните си характеристики и леснота за редактиране и разпечатване, но потребителите ще могат да представят своите умения и квалификации и в други, не толкова традиционни формати, включително във визуална форма. Те ще могат да се възползват също така по-добре от предимствата на социалните медии, мобилните приложения и инструментите за свързване на подходящите кандидати с предлаганите работни места. Този подход ще бъде приложен за всички документи „Европас“, за да се гарантира, че те са актуални, гъвкави и че в тях може да бъде включена необходимата информация, както и че потребителите разполагат с инструменти, които отговарят на разнообразието от потребности — както днес, така и в бъдеще.

Рамката „Европас“ ще предлага на потребителите също така и възможност за самооценка на уменията, като например в областта на цифровите технологии, чрез инструменти, предоставяни на равнището на ЕС, и за интегриране на данни от други европейски инструменти за самооценка като Youthpass. С помощта на тези инструменти въпросните лица, както и лицата, които от своя страна оценяват и трябва да могат да разберат уменията на други лица, ще могат по-лесно да достигат до общо разбиране на понятията. Понастоящем такива инструменти не са предвидени в съществуващата рамка с изключение на референтната рамка за оценка на езиковите умения, която е свързана с документите „Европас“.

Успоредно с инструменти за документиране и (само)оценка, предложената рамка ще предоставя също така и съответна информация за квалификациите, възможностите за обучение, инструментите за професионално ориентиране, практиките за признаване на квалификациите и аналитични данни за уменията. Тази информация ще бъде лесно и безпроблемно достъпна за потребителите, за да подпомага по-ефективно техния избор на обучение и професионално развитие. Настоящата рамка не предоставя такава информация. Обединяването на тези данни на едно място и използването на обща терминология (на няколко езика) ще помогне на потребителите да намерят по-лесно това, от което имат нужда.

Преработената рамка „Европас“ ще даде възможност за разработване и използване на отворени стандарти за по-добър обмен и споделяне на електронни данни за уменията и квалификациите.

С Решението се установява обща рамка, но не и определен формат или формуляр за документиране на уменията, както е понастоящем. Това ще осигури необходимата гъвкавост на услугите, така че те да могат да се приспособят към развитието на нуждите и технологиите в бъдеще.

В **член 4** се установяват основните принципи, които са залегнали в основата на новата рамка. По-специално тя ще гарантира прозрачността на обучението и уменията, придобити в различни среди (за формално, неформално и самостоятелно учене). Преразгледаната рамка „Европас“ ще взема предвид нивата на квалификациите, определени в Европейска квалификационна рамка, така че информацията за квалификации от различни държави (както от ЕС, така и извън ЕС) ще бъде по-прозрачна и съпоставима.

Използването на отворени стандарти ще осигури оперативна съвместимост между услугите. Всички промени в контекста на настоящото решение няма да засегнат решенията, взети в контекста на прилагането на Регламента за EURES, и ще допълват бъдещите технически развития.

С цел да се увеличи европейската добавена стойност и да се разшири обхватът на инструментите и услугите, „Европас“ ще се предлага на всички официални езици на ЕС. В правния текст се подчертава значението на технологиите и тяхното използване, както и необходимостта да се гарантира приспособимост към променящите се потребности.

В **член 5** се установява(т) приложението(ята) за квалификации „Европас“. В него се урежда предоставянето на информация от упълномощени лица относно естеството на квалификациите, придобити от дадено лице, чрез стандартизирани документи. Приложението(ята) за квалификации ще включва(т) съществуващите приложения (приложението към диплома и приложението към сертификат), предвидени в Решение № 2241/2004/ЕО. В този контекст, в посочения член изрично се признава необходимостта от сътрудничество по-специално между Комисията и Съвета на Европа и ЮНЕСКО, които са сред създателите на приложението към диплома.

В **член 6** се установява Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO) като обща референтна терминология, която има за цел да подпомага обмена на информация и документи относно професиите, уменията и квалификациите, както и търсенето или сравняването на електронни документи. Използването на обща терминология ще направи по-лесни операциите по търсенето и ще спомогне за по-доброто използване на съществуващите технологии като обхождането на интернет страници. Това е особено полезно за търсенето на работа, свързването на подходящите кандидати с откритите работни места, търсенето на възможности за образование и обучение, както и професионалното ориентиране. Тези характеристики ще подкрепят пряко услугите, предлагани от „Европас“. Идеята за европейска класификация на професиите и уменията вече беше заложена в Регламента за EURES. Настоящото решение дава възможност ESCO да бъде установена официално, по-специално предвид на факта, че в Регламента за EURES се вземат предвид само два от стълбовете на ESCO i) професии, ii) знания, умения и компетентности), а е пропуснат третият стълб (квалификации). Поради факта, че ESCO на практика се използва като обща класификация в EURES, официалното ѝ въвеждане в контекста на „Европас“ ще спомогне за нейното налагане и ще гарантира, че аспектът на квалификациите също е взет предвид. Тъй като Решението за „Европас“ се основава на членове 165 и 166 относно образованието и обучението и рамката очевидно преследва целите на обучението, то е най-подходящият контекст за въвеждане на ESCO.

Член 7 е посветен главно на изпълнението и мониторинга на Решението. По-специално Комисията ще следи за ефективността на инструментите и съгласуваността на информацията, предоставяна от националните звена за координация относно уменията.

В **член 8** се описват подробно основните задачи на държавите членки, по-специално по отношение на определянето и управлението на националните звена за координация относно уменията, които отговарят за координирането на дейностите, свързани с изпълнението на Решението за „Европас“, и свързаните задачи, които имат отношение към ЕКР, валидирането, аналитичните данни за уменията и професионалното

ориентиране. В него се определят статутът и задачите на националните звена за координация относно уменията. Той гласи също, че съответните данни и доказателства, които са на разположение на национално равнище, се предоставят за включване в инструментите „Европас“ и за тяхното актуализиране. Звената за координация ще бъдат главният бенефициер на финансиране и основна точка за контакт с ЕС, като вътрешните аспекти, свързани с изпълнението и организацията, са от компетентността на държавите членки и участващите държави.

В **член 9** се посочва, че мерките, предвидени в настоящото решение, се изпълняват в съответствие със законодателството на ЕС за защита на личните данни. Това включва законодателството на ЕС за защита на данните, което се прилага за държавите членки (националните мерки за прилагане) и за институциите на Съюза, тъй като Комисията също участва в обработката на личните данни. Тъй като чрез „Европас“ се предоставят, обработват и, евентуално, обменят лични данни, потребителите трябва по-специално да бъдат информирани за това обработване, да дадат своето съгласие за това и да могат да поискат заличаване на своите лични данни.

Член 10 съдържа подробни разпоредби за оценката.

В **член 11** се изброяват държавите, които могат да участват в рамката. Този списък остава непроменен в сравнение с настоящото решение, тъй като няма доказателства за необходимостта той да се разшири или ограничи. Въпреки това информацията относно уменията и квалификациите, предоставена чрез рамката, ще засяга по-голям брой държави и образователни системи с цел да бъдат взети предвид входящите и изходящите потоци от хора в ЕС от или към други части на света.

В **член 12** се съдържат финансови разпоредби.

С **член 13** се отменя Решението на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно единна рамка на Общността за прозрачност на професионалните квалификации и умения (Европас). С оглед на материалните промени и промените по отношение на поставените цели в новото предложение, предишното решение трябва да бъде отменено и заменено с новия текст.

В **член 14** се постановява датата на влизане в сила на решението.

2016/0304 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и за отмяна на Решение № 2241/2004/ЕО

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 165 и 166 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[22],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[23],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) Когато лицата търсят работа или вземат решения за това какво и къде да учат, да се обучават или да работят, те имат нужда от достъп до информация за наличните възможности, средства за оценяване на своите умения и начини за представяне на информацията относно своите умения и квалификации.

(2) Различията в езика, определенията, форматите на документите и методите за оценка и валидиране на квалификациите представляват значителни предизвикателства за лицата, работодателите и компетентните органи. Тези предизвикателства възникват по-специално при движенията на лицата от една държава в друга, включително и в трети държави, но също така и когато те търсят нова работа или започват обучение. За да бъдат преодолени тези предизвикателства, са необходими ясна информация и общо разбиране.

(3) С Решение № 2241/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета[24] беше създадена рамка за справяне с тези предизвикателства. Тя имаше за цел постигането на по-голяма прозрачност на квалификациите и компетентностите с помощта на досие от документи, известни като „Европас“, които лицата могат да използват на доброволна основа. Освен това с Решение № 2241/2004/ЕО бяха създадени национални органи за прилагане на рамката „Европас“, известни като национални „Европас“ центрове.

---

22 ОВ C , , стр. .

23 ОВ C , , стр. .

24 ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 6.

(4) За да постигне своята основна цел, рамката „Европас“ се съсредоточава върху инструменти за документиране на уменията и квалификациите. Тези инструменти са широко използвани. Дейностите на националните „Европас“ центрове предлагат подкрепа и насърчават документирането на уменията и квалификациите[25].

(5) Досието „Европас“ включва пет формуляра. Формулярът за автобиография „Европас“ позволява на лицата да попълват автобиографията си в стандартизиран формат. За период от десет години са създадени повече от 60 милиона автобиографии „Европас“ онлайн. В двата формуляра за приложения за квалификации, а именно приложението към диплома „Европас“[26] и приложението към сертификат „Европас“, се представя информация за съдържанието и резултатите от ученето, свързани с квалификации, както и за образователната система в държавата, в която е издадена квалификацията. Езиковият паспорт „Европас“ се използва за описание на езиковите умения. В документа за мобилност „Европас“ се описват уменията, придобити в чужбина като резултат от обучение или работа**.**

(6) Досието „Европас“ обаче е само един от многобройните инструменти и механизми, въведени на европейско ниво с цел подобряване на прозрачността и разбирането на уменията и квалификациите.

(7) С Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот[27] (наричана по-нататък „ЕКР“) беше създадена обща референтна рамка, която да помага на лицата и организациите при съпоставянето на различните квалификационни системи и на нивата на квалификациите в тези системи.

(8) Порталът „Възможности за обучение и квалификации в Европа“[28] осигурява достъп до информация за възможностите за обучение и квалификациите, предлагани от различните образователни системи в Европа, както и за съпоставянето на националните квалификационни рамки, направено чрез използване на ЕКР.

(9) „Панорама на уменията в ЕС“[29] предоставя информация относно уменията за различните професии и сектори, включително търсенето и предлагането на национално равнище.

(10) Комисията създаде пилотно Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO) като общ терминологичен и оперативен инструмент за образованиеи обучение и работа[30]. В ESCO в три взаимосвързани стълба са структурирани понятия, които имат отношение към пазара на труда на ЕС и към образованието и обучението: i)

---

25 Втора оценка на Решението на Европейския парламент и на Съвета относно единна рамка на Общността за прозрачност на професионалните квалификации и умения (Европас), COM(2013) 899 final.

26 Приложението към диплома се издава от висшите учебни заведения в съответствие със стандартите, договорени от Европейската комисия, Съвета на Европа и ЮНЕСКО.

27 ОВ C 111, 6.5.2008 г., стр. 1.

28 https://ec.europa.eu/ploteus/

29 http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en

30 В стратегията „Европа 2020“ беше оповестено, че Комисията ще работи по такава рамка (Съобщение на Комисията „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, COM(2010) 2020 окончателен).

професии, ii) знания, умения и компетентности, и iii) квалификации. Стълбовете на ESCO могат да бъдат допълнени от спомагателни речници, обхващащи свързани области, като например работен контекст, области на образование и обучение или икономически сектори.

(11) С Регламент (ЕС) 2016/589 на Европейския парламент и на Съвета[31] беше създадена европейска мрежа на службите по заетостта (EURES), която представлява мрежа на службите по заетостта и механизъм за автоматично свързване на потенциалните кандидати и свободните работни места чрез общата ИТ платформа на EURES. За да може да се осъществяват обменът и свързването на свободните работни места с кандидатите, този механизъм се нуждае от общ многоезиков списък на уменията, компетентностите и професиите. С разработването на ESCO Комисията предоставя многоезикова система за класифициране на професиите, уменията и компетентностите и квалификациите, която е подходяща за тази цел.

(12) Процесите на пазара на труда, като например публикуването на работни места, кандидатстването за работа, оценките на уменията и наемането на работа, се извършват все по-често онлайн чрез инструменти, които използват социалните медии, големи информационни масиви и други технологии. Подборът на кандидатите се управлява чрез инструменти и процеси, които търсят информация за уменията и квалификациите, придобити в среда на формално, неформално и самостоятелно учене.

(13) Образованието и обучението все по-често се предлагат от голямо разнообразие от доставчици в нова форма и в нови среди, по-специално чрез използване на цифрови технологии и платформи. По същия начин уменията, опитът и образователните постижения се признават под различна форма, като например цифрови „отворени баджове“. Те са познати и се използват също и за умения, придобити чрез неформално учене, като например работа с младежта;

(14) Признава се нарастващото значение на трансверсалните или „меки“ умения, които могат да се прилагат в различни области. Гражданите се нуждаят от инструменти и насоки за самооценяване и описване на тези и на други умения, например езиковите умения и уменията в областта на цифровите технологии.

(15) Традиционно информацията за придобитите умения и квалификации се представя в автобиография и придружаващи документи като сертификати или дипломи. Понастоящем лицата представят информацията за своите умения и квалификации и чрез нови инструменти. Тези инструменти правят възможно представянето на уменията и квалификациите в разнообразни онлайн и цифрови формати и помагат на лицата да направят самооценка на уменията си, придобити в различни среди.

(16) Анализът на свободните работни места и на други тенденции на пазара на труда е утвърден начин за създаване на аналитични данни за уменията, които да спомогнат да бъдат разбрани проблемите с липсващите и недостатъчните умения и с несъответствието между търсените и предлаганите на пазара на труда квалификации. Използването на информационните технологии, като например обхождането на интернет страници и големите информационни масиви, помага за подобряване на аналитичните данни за уменията и следователно за

[31] ОВ L 107, 22.4.2016 г., стр. 1.

преодоляване на несъответствието между търсените и предлаганите на пазара на труда умения.

(17) Настоящото фокусиране на рамката „Европас“ върху документирането е твърде ограничено, за да отговори на текущите и бъдещите нужди. За да представят своите умения и квалификации и да вземат решения относно възможностите за заетост и обучение, потребителите се нуждаят от достъп до съответната информация и инструменти, които да им помогнат да разберат уменията и квалификациите, както и от инструменти за документиране на своите собствени умения и квалификации.

(18) Европейските инструменти и услуги в областта на уменията и квалификациите следва да се адаптират към променящите се практики и напредъка в технологиите, за да се гарантира, че те продължават да бъдат релевантни и от полза за потребителите. Това следва да се постигне, наред другото, чрез осигуряване на повече синергии между свързаните инструменти и услуги, включително разработените от трети страни, за да бъде предложена по-всеобхватна и по-ефективна услуга.

(19) Преработената рамка „Европас“ следва да взема предвид потребностите на всички потенциални потребители, включително учащите, лицата, търсещите работа, заетите лица, работодателите, лицата, осигуряващи професионални насоки и ориентиране, социалните партньори, институциите, предоставящи услуги за образование и обучение, организациите за работа с младежта и създателите на политики.

(20) Услугите следва да се предоставят онлайн на равнището на Съюза. Те следва да включват също така и разработването и използването на отворени стандарти, схеми с метаданни и семантични набори за улесняване на ефективния обмен на информация, подходящи мерки за проверка на автентичността с цел да се гарантира доверие в цифровите документи и аналитични данни и информация за уменията. В допълнение, спомагателните служби на национално равнище следва да популяризират и да гарантират достъпа до широк кръг ползватели, в това число граждани на трети държави.

(21) Ето защо рамката „Европас“, установена с Решение № 2241/2004/ЕО, следва да бъде заменена с нова рамка с цел да се даде отговор на развиващите се потребности.

(22) EURES представлява мрежа за сътрудничество, която отговаря за обмена на информация и улесняване на взаимодействието между търсещите работа лица и работодателите. Тя предоставя безплатна подкрепа за търсещите работа лица, които желаят да се преместят в друга държава, и помага на работодателите, които желаят да наемат работници от други държави. Между „Европас“ и EURES следва да се осигурят синергии и сътрудничество, за да се подсили ефектът на двете услуги.

(23) Формулярът(ите) за автобиография, включително установената автобиография „Европас“ и формулярът(ите) за приложение(я) за квалификации, следва да бъдат част от рамката. Формулярите следва да бъдат достъпни онлайн.

(24) Определянето на национални звена за координиране относно уменията като основна точка за контакт и бенефициер на финансирането от Съюза ще спомогне за опростяване на управлението и докладването и може да спомогне за по-добро сътрудничество и координация между националните служби, включително

съществуващите национални „Европас“ центрове, националните координационни звена за ЕКР и мрежата Euroguidance, без да се засягат националните разпоредби относно прилагането и организацията.

(25) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни и Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни, както и националните мерки за тяхното прилагане, се прилагат за обработката на лични данни по силата на настоящото решение.

(26) Участието в новата рамка следва да бъде отворено за присъединяващите се държави, за държавите от Европейското икономическо пространство, потенциалните държави кандидатки и държавите кандидатки за присъединяване към Европейския съюз, като се има предвид дългосрочният им интерес и сътрудничеството със Съюза в тази област. Участието следва да бъде съгласувано със съответните разпоредби в инструментите, управляващи отношенията между Съюза и тези държави. Информацията за уменията и квалификациите, предоставяна чрез рамката „Европас“, ще се получава от по-широк кръг държави и образователни системи извън участващите държави и ще отразява миграционните движения от и към други части на света.

(27) Комисията ще осигури платформа за сътрудничество с държавите членки и съответните заинтересовани страни, за да осигури цялостната съгласуваност на прилагането и мониторинг на настоящото решение.

(28) Тъй като целта на настоящото решение, а именно създаването на всеобхватна и оперативно съвместима рамка от инструменти, услуги и информация за целите на заетостта и обучението, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради ефекта на предвиденото действие може по-скоро да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки за прилагане при спазване на принципа на субсидиарност, установен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

(29) Дейностите, извършвани в контекста на настоящото решение, ще бъдат подпомагани от експертните знания на агенциите на Съюза, по-специално Европейския център за развитие на професионалното обучение (Cedefop), в тяхната област на компетентност,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приложно поле и обхват

1. С настоящото решение се установява европейска рамка, която обхваща онлайн инструменти, информация и разработването на отворени стандарти за насърчаване на прозрачността и разбирането на уменията и квалификациите. Наименованието на рамката е „Европас“.

2. „Европас“ се управлява от Комисията и се подпомага от националните звена за координация относно уменията.

3. Използването на „Европас“ не налага задължения и не предоставя права, различни от задълженията и правата, определени в настоящото решение.

Член 2

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

а) „приложение към сертификат“ означава документ, прикрепен към сертификат за професионално обучение, с цел да се улесни разбирането на трети страни на резултатите от ученето, постигнати от притежателя на квалификацията, както и естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на завършеното обучение;

б) „приложение към диплома“ означава документ, който се прилага към диплома за висше образование, с цел да се улесни разбирането на трети страни на резултатите от ученето, постигнати от притежателя на квалификацията, както и естеството, нивото, контекста, съдържанието и статуса на завършеното обучение;

в) „приложения за квалификации „Европас““ означава набор от документи, включително приложението към диплома и приложението към сертификат, издадени от компетентните органи, посочени в член 5;

г) „метаданни“ означава данни, които предоставят информация относно други данни, които се използват в документите „Европас“;

д) „схеми с метаданни“ означава описание на елементи на метаданни, възможните им стойности, степента на задължителност на стойностите и връзките между тези елементи на метаданни;

е) „професия“ означава група работни места, включващи подобни задачи, за които се изисква подобен набор от умения;

ж) „организации“ означава работодатели, агенции за набиране на персонал, институции, предоставящи образование и обучение, и други заинтересовани страни в сферата на образованието, обучението и заетостта;

з) „квалификация“ означава официален резултат от процеса на оценяване и валидиране, получен, след като компетентен орган установи, че дадено лице е постигнало резултати от ученето, които съответстват на определени стандарти;

и) „семантичен набор“ означава набор от метаданни или референтни данни с висока степен на многократна ползваемост, като например списъци с кодове, таксономии, речници или глосари, които се използват за развитие на системата;

й) „оценка на уменията“ означава процес или метод за оценка, измерване и в крайна сметка за описание на уменията на лицата. Това може да включва самооценка или оценка, удостоверена от трета страна;

к) „стандарти“ означава признати споразумения относно критерии и спецификации на продукт, услуга, процес или метод, включително схеми с метаданни и семантични активи.

Член 3

Инструменти и информация

1. Чрез „Европас“ се предоставят, наред с другото, следните онлайн инструменти:

   а) инструменти за документиране на лична информация в голямо разнообразие от формати, включително формуляри за автобиография;

   б) инструменти за (само-)оценка на индивидуални умения, включително чрез въпросници, позоваване на определени описания на уменията или чрез интегриране на данни от други съществуващи инструменти за самооценка на ЕС като например Youthpass;

   в) формуляр(и) за приложения за квалификации „Европас“, както е(са) описан(и) в член 5;

   г) инструменти по целесъобразност, които подпомагат представянето и обмена на информация от организациите.

2. „Европас“ предоставя информация относно:

   а) наличните възможности за учене;

   б) възможностите за валидиране на неформалното и самостоятелното учене;

   в) практиките и решенията за признаване в отделни държави, в това число в трети държави, с цел да се помогне на лицата и други заинтересовани страни да разберат квалификациите;

   г) службите, предлагащи услуги за ориентиране в сферата на обучението и професионалното развитие;

   д) анализ на тенденциите в предлагането и търсенето на умения и други видове аналитични данни за уменията, включително на географско и секторно равнище, с използване на технологични средства като анализ на големи информационни масиви и обхождане на интернет страници (web crowling);

   е) всякаква допълнителна информация за уменията и квалификациите, която може да има отношение към определени нужди на мигрантите, които влизат или пребивават в Съюза с цел да се подпомогне тяхната интеграция.

3. „Европас“ подкрепя сътрудничеството при разработването, използването и разпространението на отворени стандарти, включващи схеми с метаданни и семантични набори, за установяване на по-ефективен обмен на европейско равнище от страна на държавите членки и от трети страни на информация относно уменията и квалификациите. За тази цел се използва многоезиковата система за класификация ESCO (Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите), посочена в член 6.

Член 4

Основни принципи и характеристики

1. Информацията и отворените стандарти, предлагани чрез „Европас“, се публикуват безплатно, за многократно ползване от държавите членки и други заинтересовани страни на доброволен принцип.

2. „Европас“ има за цел да повиши прозрачността и подобри разбирането относно формалното, неформалното и самостоятелното учене, както и обучението чрез практически опит, включително мобилност.

3. „Европас“ включва инструменти за улесняване на разбирането на уменията чрез оценка от трети страни и самооценката на лицата.

4. Европейската квалификационна рамка (ЕКР) се използва като спомагателна рамка за предоставяне на информация в „Европас“. В информацията за квалификациите, описанията на националните системи за образование и обучение и в други съответни области ще се прави позоваване на ЕКР.

5. „Европас“ използва Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO), въведена в член 6, с цел да се гарантира семантичната оперативна съвместимост между инструментите за документиране и информация. ESCO предоставя и платформа за оперативна съвместимост с други съответни услуги като тези, разработени от пазара на труда.

6. Рамката „Европас“ може да включва възможност за съхраняване на лична информация от потребителите, като например личен профил.

7. „Европас“ поддържа услуги за установяване на автентичността на всички видове цифрови документи или форми на представяне на информация за умения и квалификации.

8. Онлайн инструментите „Европас“ се предоставят на официалните езици на Европейския съюз.

9. „Европас“ се актуализира в съответствие с технологичния напредък и с промените на пазарите на труда и в предоставянето на образование и обучение.

10. „Европас“ подкрепя и осигурява синергии с други инструменти и услуги, предлагани на европейско и национално равнище. Разработването на отворени схеми с метаданни е съвместимо с техническите стандарти, прилагани в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/589.

Член 5

Приложение(я) за квалификации „Европас“

1. Приложението(ята) за квалификации „Европас“ се издава(т) от компетентните национални органи в съответствие с формулярите, разработени от Европейската комисия и други заинтересовани страни[32] като Съвета на Европа и ЮНЕСКО.

[32] Понастоящем приложенията са приложението към сертификат и приложението към диплома.

2. Формулярът за приложение за квалификации „Европас“:

   а) се спазва от съответните национални органи при изготвянето и издаването на приложенията; по-специално, спазва се редът на всеки елемент и се попълва всяко поле с цел да се гарантират лесното разбиране и предоставянето на пълна информация;

   б) се предоставя на разположение чрез онлайн инструментите „Европас“;

   в) се предоставя на официалните езици на Европейския съюз;

   г) подлежи на редовно преразглеждане, за да се гарантират релевантността и използваемостта на приложенията.

3. Всички приложения за квалификации „Европас“, издадени от упълномощени органи, се издават автоматично и безплатно в електронна форма на съответния език и/или на един от по-разпространените европейски езици, в съответствие с процедурите, съгласувани между издаващите органи и националните звена за координация относно уменията, посочени в член 8, и в съответствие с процедурите, договорени между Европейската комисия и заинтересованите страни.

Член 6

Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO)

1. Комисията управлява многоезична класификация на понятия, които имат отношение към пазара на труда на ЕС и към системата на образованието и обучението, известна като Европейска класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO).

2. Класификацията ESCO подкрепя пряко функционирането на „Европас“, като предоставя общ референтен език за обмен на информация и документи относно уменията и квалификациите, както и за целите на търсенето на работа, свързването на подходящите кандидати и свободните работни места, търсенето на възможности за образование и обучение, както и за целите на професионалното ориентиране.

Член 7

Изпълнение и контрол

1. Комисията в сътрудничество с държавите членки:

   а) разработва онлайн инструменти за целите на функционирането на „Европас“;

   б) гарантира, че на европейско и на национално равнище се провеждат подходящи дейности за популяризиране и информиране, така че да се достигне до съответните ползватели и заинтересовани страни;

   в) редовно актуализира „Европас“;

   г) редовно актуализира класификацията ESCO в тясно сътрудничество с държавите членки и със заинтересованите страни, като например

социалните партньори, професионалните сдружения, институтите за образование и обучение, научноизследователските институти, статистическите институти и службите за заетост.

2. Комисията и държавите членки полагат усилия за осигуряване на участието на всички съответни заинтересовани страни на национално равнище и на равнище ЕС в изпълнението на настоящото решение.

3. В сътрудничество с държавите членки Комисията по-специално:

а) насърчава и следи за ефективността на онлайн инструментите „Европас“ и актуализира и развива услугите „Европас“ в съответствие с нуждите на ползвателите;

б) следи за ефективността на подкрепата за разработване на отворени стандарти, схеми с метаданни и семантични набори за оперативна съвместимост;

в) подпомага изпълнението на член 14 от Регламент (ЕС) 2016/589 по отношение на класификацията ESCO и непрекъснатото актуализиране на ESCO;

г) подпомага развитието на аналитични данни за уменията, включително предвиждане и прогнозиране;

д) подпомага обмена на информация относно практики и решения за признаване;

е) подпомага разработването на политика и услуги за професионално ориентиране;

ж) следи дейностите на националните звена за координация относно уменията, съгласуваността на информацията, която те предоставят за анализа на тенденциите в предлагането и търсенето на умения, както и информацията относно възможностите за обучение, предоставяна на съответния портал на европейско равнище;

з) организира партньорски прегледи и обмен на най-добри практики между държавите членки.

4. Комисията докладва относно напредъка след приемането на настоящото решение по целесъобразност в контекста на съответните рамки в областта на образованието и обучението и политиката на заетостта.

Член 8

Роля на държавите членки

1. Всяка държава членка отговаря за изпълнението на настоящото решение на национално равнище. За тази цел държавите членки:

а) определят и управляват в съответствие с националните условия национални звена за координация относно уменията, които подпомагат координацията и сътрудничеството между посочените в настоящото решение национални служби;

б) осигуряват, чрез националните звена за координация относно уменията, своевременното и ефективно предоставяне на наличните на национално

равнище данни и информация за целите на актуализирането на рамката „Европас“;

в) предоставят на ползвателите на „Европас“ достъп до наличната съответна информация или данни в държавата членка и по-специално достъп до информация относно възможности за обучение, квалификации и квалификационни системи, както и до семантични набори на национално равнище;

г) предоставят данни за оценката, посочена в член 10 от настоящото решение, по-специално данни за действителното използване на инструментите и удовлетвореността на потребителите.

2. Националните звена за координация относно уменията:

а) координират, в сътрудничество със съответните национални органи, действията, свързани с прилагането на инструментите и услугите „Европас“ на национално равнище;

б) насърчават и предоставят информация относно услуги за ориентиране в областта на ученето и професионалното развитие, и правят публично достояние на национално равнище и в европейския онлайн инструмент информацията за възможностите за обучение;

в) следят събирането и разпространението на основана на доказателства информация в реално време относно уменията на национално и регионално равнище;

г) подкрепят прозрачното съотнасяне на нивата на квалификация в националните квалификационни рамки към ЕКР, предоставят информация относно ЕКР на заинтересованите страни на национално равнище и съобщават резултатите от процеса на съотнасяне и относно квалификациите към европейския онлайн инструмент;

д) подкрепят сътрудничеството на национално равнище между представителите на публичния и частния сектор по въпроси, свързани с уменията, в икономическите сектори;

е) включват всички съответни заинтересовани страни в дейностите, за които отговарят;

ж) изпълняват или подпомагат всички други дейности, одобрени от Комисията и държавите членки на равнище ЕС.

3. Националните звена за координация относно уменията са бенефициер на финансирането от Съюза, предоставено за изпълнението на настоящото решение.

Член 9

Обработка и защита на данните

Мерките, предвидени в настоящото решение, се изпълняват в съответствие със законодателството на ЕС относно защитата на личните данни, по-специално Регламент 95/46/ЕО и Директива (ЕО) 45/2001[33].

Член 10

Оценка

1. До 5 години след влизането в сила на настоящото решение и на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на изпълнението на настоящото решение.
2. Оценката се извършва от независим орган въз основа на качествени и количествени показатели, които се съгласуват с Комисията и държавите членки.

Член 11

Участващи държави

1. Участието в дейностите, описани в настоящото решение, е отворено за присъединяващите се държави и държавите от Европейското икономическо пространство, които не са членки на ЕС, в съответствие с условията, постановени в Споразумението за ЕИП.
2. Участието е отворено също и за страните кандидатки за присъединяване към Съюза и страните потенциални кандидатки за членство в съответствие с европейските им споразумения.

Член 12

Финансови разпоредби

Изпълнението на настоящото решение се съфинансира чрез програми на Съюза. Годишните бюджетни кредити се разрешават от Европейския парламент и от Съвета в рамките на финансовата рамка.

[33] Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

Член 13

Отмяна

С настоящото се отменя Решение 2241/2004/ЕО.

Член 14

Влизане в сила

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*